

Téli szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzés 2021.
 zárójelentés
időszak: 2021. december 1-31.

Az idei téli szezonális élelmiszerlánc-ellenőrzést december 1-31. között hajtották végre a Nébih irányításával a területileg illetékes élelmiszerlánc-felügyeleti szervek és a Nébih szakemberei összehangoltan, az egész országban.

A koronavírus járványra tekintettel valamennyi ellenőrzött létesítményben fokozott figyelem irányult a higiéniai előírások szigorú betartására.

Az ünnepi időszakot megelőzően elrendelt fokozott hatósági felügyelet célja, hogy ismeretlen eredetű, nem biztonságos, vagy nem megfelelő minőségű élelmiszer ne kerülhessen a fogyasztók asztalára a megnövekedett forgalom mellett sem.

A gasztronómiai hagyományokra tekintettel, kiemelten ellenőrizték többek között a hús és húskészítmények, valamint az édesipari termékek előállítását.

A kereskedelemben hangsúlyt kapott az általános higiénia, az élőhal árusítás, a friss sertés és a baromfihús származásának feltüntetése, valamint az édesipari termékek forgalmazásának ellenőrzése.

Laboratóriumi vizsgálat céljából országszerte mintát vettek a diós és mákos bejgli, dió, mák, különféle kimérve árusított aszalványok, továbbá friss csirkehús termékekből.

A 2021. évi téli szezonális ellenőrzés eredményei – számokban

Országosan összesen **2748 ellenőrzésre** került sor.

Ebből **563 ellenőrzés élelmiszer előállító** helyen (96 vágóhíd/daraboló, 102 húskészítmény előállító, 56 édesipar, 309 egyéb előállító), **1567 ellenőrzés az élelmiszer-forgalmazásban** (379 hiper/szupermarket, 820 üzlet/szaküzlet, 163 piac, 61 rendezvény, 65 nagyker/logisztikai központ, 79 egyéb forgalmazó) és **618 vendéglátóhelyen** (melyből 123 kitelepült) történt.

A feltárt szabálytalanságok miatt az ellenőrök **10 alkalommal figyelmeztetést, 154 esetben bírság** kiszabását alkalmazták szankcióként, és **összesen több mint 11,3 millió Ft bírságot** szabtak ki.

Az élelmiszer előállító és forgalmazó létesítményekben a feltárt hiányosságok, illetve szabálytalanságok miatt 20 alkalommal kellett a tevékenységet korlátozni (2 előállítónál, 4 üzletben, 5 piacon és 9 vendéglátó egységben).

év	ellenőrzött egységek száma	szankciók		
		figyelmeztetés esetszám	kiszabott bírság	
			esetszám	összeg Ft
2020	2 501	49	117	8 128 113
2021	2 748	10	154	11 300 718

A létesítmények ellenőrzésének eredményei

A különböző létesítmények ellenőrzése során az ellenőrök leggyakrabban **higiéniai hiányosságokat** tapasztaltak, melynek előfordulási aránya 4,9 % (136 eset), ami magasabb az előző évinél (2020-ban 3,6 %). A higiéniai problémákat legnagyobb arányban a vendéglátó egységekben tapasztalták (56 esetben).

A **dolgozók egészségügyi alkalmasságának igazolásával** kapcsolatos hiányosság a tavalyihoz hasonló mértékben, az ellenőrzések 3,1 %-ában (84 esetben) került feltárássra (2020-ban 3,2 %), jellemzően a rendezvényeken (6 esetben) és kitelepült vendéglátó egységeknél (11 esetben).

A **nyomon követhetőségre** vonatkozó hiányosságok aránya emelkedett, idén az összes ellenőrzés 2,4 %-ában (65 esetben) állapították meg (2020-ban 1,9 %), leginkább a piaci élelmiszerforgalmazás körében (6 esetben).

Az élelmiszerek ellenőrzésének eredményei

Összesen **10 421 hazai és külföldi élelmiszer tételt ellenőriztek**, melyek 4,4 %-át, 461 tételt kellett kivonni a forgalomból, országosan 20,7 tonna mennyiségben.

Az előző évihez képest idén magasabb volt a forgalomból kivont tételek aránya (2020-ban 3,8 %).

termék		ellenőrzött tétel	összes forgalomból kivont tétel		
			száma	mennyisége kg	értéke Ft
2020	hazai	8 634	236	672	511 878
	külföldi	2 500	187	13 650	4 628 078
	összes	11 134	423	14 322	5 139 956
2021	hazai	8 056	323	13 897	1 948 134
	külföldi	2 365	137	6 778	628 938
	összes	10 421	461	20 675	2 577 072

Az ellenőrzés alá vont élelmiszer tételek között a **fogyaszthatósági, illetve minőségmegőrzési idő lejárt** miatt forgalomból kivontak aránya a legmagasabb, idén 2,4 % (255 tétel, 18,9 tonna), ami meghaladja a tavalyit (2020-ban 1,8 %).

A **nyomon követés hiánya** miatt kivont tételek aránya 0,7 % (76 tétel, 1 tonna), ami javulást jelent a tavalyi előfordulási arányhoz képest (2020-ban 1,4 %).

A **jelölési hiba** miatt forgalomból kivont tételek aránya 1,0 %, mely magasabb a tavalyi tapasztaltaknál (2020-ban 0,2 %).

Az általános higiénia ellenőrzésének tapasztalatai

A koronavírus járvány elleni védekezés időszakában valamennyi ellenőrzés alkalmával fokozott figyelmet fordított a hatóság az adott létesítményre vonatkozó, a járvány elleni védekezést szolgáló higiéniai előírások szigorú betartására. A több mint 1000 forgalmazónál tapasztaltak alapján 17 esetben fordult elő szabálytalanság, kisebb hiányosság miatt 34 alkalommal intézkedtek az ellenőrök.

A bevásárló kosarak tisztításának hatékonyságát, aktuális higiéniai állapotát 538 forgalmazó helyen külön ellenőrizte a hatóság, szabálytalanság 1 üzlet esetében merült fel, kisebb hiányosságot 13 esetben tapasztaltak, ezért intézkedésre szólították fel a felelősöket.

Élőhal árusítás ellenőrzésének tapasztalatai

Az élőhal árusítását – különösen a halak származását igazoló dokumentumokat – 104 forgalmazó helyen ellenőrizte a hatóság. Szabálytalanság az üzleteknél 1 esetben, piacon 2 alkalommal merült fel, kisebb hiányosságot további 3 esetben állapítottak meg a szakemberek.

A friss sertés és baromfihús származás feltüntetésének ellenőrzési eredményei

A friss húsok származásának a vásárlás helyén történő feltüntetésére vonatkozó előírások betartását 676 alkalommal ellenőrizte a hatóság.

A sertéshús származásának feltüntetését 2 hipermarketben és 1 üzletben kifogásolták a szakemberek. Kiseb hiányosságot a sertés- és baromfihús származás feltüntetésére vonatkozóan az ellenőrzött hipermarketeknél 1, üzleteknél 3 esetben, a piacokon 1 esetben találtak. A felelősöket felszólították a származás feltüntetésének pótlásra.

Édesipari termékek forgalmazásával kapcsolatos tapasztalatok

Az édesipari termékek forgalmazásának ellenőrzése során 34 lejárt tételt (15 kg) találtak, és 2 tétel (20 kg) nyomon követése nem volt biztosított. További 87 külföldi édesség tételnél (154 kg) állapítottak meg jelölési hibát. Az érintett termékeket (összesen 189 kg) kivonták a forgalomból.

Vendéglátás ellenőrzésének eredményei

Az ellenőrzés alá vont 618 vendéglátó egységben 56 esetben higiéniai, 16 esetben nyomon követéssel kapcsolatos hiányosságokat tártak fel a szakemberek. A dolgozók egészségügyi alkalmasságát 43 helyen nem tudták igazolni.

Az adventi/karácsonyi ünnepi vásárokon, rendezvényeken kitelepült 123 ellenőrzött vendéglátónál 5 esetben találtak higiéniai problémát, 1 helyen nem volt megfelelő a nyomon követés és 11 helyen hiányzott a dolgozók egészségügyi alkalmasságának igazolása.

Ostya-kép (nyomtatott ostya) előállításának ellenőrzése

A téli szezonális ellenőrzések keretében az ostyára történő nyomtatás folyamatát 116 esetben vizsgálta a hatóság cukrászdákban, cukrászati üzemekben. Tényleges ostyára nyomtatást 66 helyen végeztek, a többi helyen nyomtatás nem történt, vagy előre nyomtatott ostyapapír képeket használtak fel. A tényleges nyomtatási tevékenységet végző egységek közül 17 helyen tudták bemutatni a nyomtató berendezésekre vonatkozóan a gyártó által kiadott megfelelőségi nyilatkozatot. Több esetben a vállalkozók felfüggesztették a nyomtatók használatát a megfelelőségi nyilatkozatok beszerzéséig, illetve lépéseket tettek a megfelelő dokumentummal rendelkező nyomtató berendezések beszerzésére. A nyomtatáshoz minden esetben élelmiszeripari ételfestéket tartalmazó patronokat használtak fel. Az ostyalapok termékspecifikációi rendelkezésre álltak.

Laboratóriumi vizsgálatok eredményei

A különféle laboratóriumi vizsgálatok elvégzésére 139 minta (30 beigli, 33 dióbél/darált dió, 31 mák/darált mák, 30 aszalvány, és 15 lengyel eredetű friss baromfihús) érkezett a Nébih laboratóriumaiba. A mintákból 94 érzékszervi (beigli, dió és mák termékekből), 109 mikrobiológiai (dió, mák, aszalványok és baromfihús termékekből) és 30 töltelékarány (beigli/beigli termékekből) vizsgálatra került sor.

Az elvégzett vizsgálatok alapján 18 dió, 2 mák és 3 beigli termék esetében merült fel érzékszervi kifogás. A kifogásolt tételek ügyében hatósági eljárás indult.

Borászati termékek és alkoholos italok ellenőrzésének eredményei
(az itt említett adatok a fenti összefoglalásban szerepelnek)

A Nébih Borászati és Alkoholos Italok Igazgatósága és a megyei kormányhivatalok borászati felügyelői a „Téli szezonális” ellenőrzési sorozatban előállító helyeken, szupermarketekben, karácsonyi vásárokon és kitelepült vendéglátóknál hajtottak végre ellenőrzést. Az ellenőrzött egységek higiéniai állapota megfelelt a jogszabályi előírásoknak, az ellenőrzött tételek nyomon követhetőek voltak és a kiszolgáló személyzet is rendelkezett a tevékenység végzéséhez szükséges egészségügyi alkalmasságot igazoló dokumentummal.

A forgalmazott alkoholos italok közül 454 terméket (355 hazai és 99 külföldi alkoholos ital) vontak ellenőrzés alá. A termékek vizsgálatára elvégzett 111 gyors teszt alkalmával kifogás nem merült fel. Laboratóriumi vizsgálat céljából a nagy áruházláncokban kapható, olcsó kategóriás import pezsgőből, habzóborból, és széndioxid hozzáadásával készült gyöngyözőborból levett mintákból eddig 38 hatósági minta vizsgálata lezajlott, a laboratórium egy esetben állapított meg külföldi előállítású termékkel kapcsolatban analitikai kifogást (alkoholtartalma alacsonyabb a címkén jelzettnél), a termékkel kapcsolatos eljárás folyamatban van.

Zöldség-gyümölcs termékek ellenőrzésének tapasztalatai
(az itt említett adatok a fenti összefoglalásban szerepelnek)

A 2021. évi téli szezonális élelmiszerlánc ellenőrzés keretén belül a Nébih NTAI és a megyei kormányhivatalok növény- és talajvédelmi osztályok zöldség-gyümölcs minőségellenőrei a december 1-jétől december 31-ig tartó időszakban 446 belföldi forgalmazónál végeztek ellenőrzéseket, ahol összesen 1 312 tétel (421 hazai, és 891 más EU tagállami, illetve 3. országbeli) vizsgálatára került sor.

Az ellenőrök 67 esetben tettek kifogást, ebből 64 esetben jelölési hiba vagy minőségi kifogás, 3 esetben ismeretlen eredetű, nem nyomon-követhető termék miatt. Összesen 61 darab élelmiszer-ellenőrzési, illetve élelmiszerlánc felügyeleti bírság kiszabására került sor összesen 1 853 304 Ft értékben. Az ellenőrök 6 forgalmazóval szemben alkalmazták a figyelmeztetés szankciót. Forgalomból kivonásra összesen 27 tétel került 470 kg mennyiségben,

A **friss zöldség-gyümölcs esetében a származási ország kötelező feltüntetését** 514 forgalmazónál ellenőrizte a hatóság. E jelölés hiánya miatt 33 forgalmazónál merült fel kifogás, illetve 19 forgalmazónál a pulton ömlesztve felkínált hazai áru esetében hiányzott a magyar zászló grafikai ábrázolása. Az ellenőrök megtették a szükséges intézkedéseket a hiányosságok pótlása érdekében.

Az ellenőrök kiemelten ellenőrizték a gesztenye forgalmazását. A több forgalmazónál megvizsgált 82 tételből (10 kínai, 2 francia és 70 olasz vagy spanyol) 3 tétel esetében volt kifogás és indult eljárás. Egy tétel esetében a nyomon-követhetőség hiánya miatt, egy Kínából származó tétel penészes volt, illetve egy Spanyolországból származó tétel esetében a termékjelölő címkével szemben, a polccímkén Olaszország szerepelt a származási országgént megjelölve. Az ismeretlen eredetű és a penészes tétel forgalomból kivonásra, a megtevesztő jelölés kijavításra került. A forgalmazókkal szemben 85 980 Ft értékben bírság kiszabására is került sor.